

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Fundusz Azylu i Migracji

(2018/C 461/13)

Sprawozdawca generalny: Peter BOSSMAN (SL/PES), burmistrz miasta Piran

Dokument źródłowy: Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające Fundusz Azylu i Migracji

COM(2018) 471 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

COM(2018) 471 final – motyw 42

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka
<p>Aby wzmocnić zdolność Unii do natychmiastowego reagowania na nieprzewidzianą lub nieproporcjonalną silną presję migracyjną w jednym lub większej liczbie państw członkowskich, charakteryzującą się napływem dużej lub nieproporcjonalnej liczby obywateli państw trzecich, co stanowi znaczące i nagłe obciążenie dla ośrodków przyjmowania i ośrodków detencyjnych, systemów i procedur azylowych oraz systemów i procedur zarządzania migracjami w tych państwach, a także na silną presję migracyjną w państwach trzecich, wywołaną zmianami sytuacji politycznej lub konfliktami, należy umożliwić zapewnianie pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych zgodnie z ramami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.</p>	<p>Aby wzmocnić zdolność Unii do natychmiastowego reagowania na nieprzewidzianą lub nieproporcjonalną silną presję migracyjną w jednym lub większej liczbie państw członkowskich, charakteryzującą się napływem dużej lub nieproporcjonalnej liczby obywateli państw trzecich, szczególnie osób wymagających szczególnego traktowania takich jak nieletni pozbawieni opieki, co stanowi znaczące i nagłe obciążenie dla ośrodków przyjmowania i ośrodków detencyjnych, systemów i procedur azylowych oraz systemów i procedur zarządzania migracjami w tych państwach, a także na silną presję migracyjną w państwach trzecich, wywołaną zmianami sytuacji politycznej lub konfliktami, należy umożliwić zapewnianie pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych i w celu budowy infrastruktury, zgodnie z ramami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.</p>

Uzasadnienie

Konieczne jest otwarcie pilnej linii finansowania w celu zaradzenia sytuacjom, w których państwa członkowskie czują się przeciążone wyzwaniem związanym z napływem z państw trzecich osób wymagających szczególnego traktowania, zwłaszcza nieletnich pozbawionych opieki, którzy wymagają specjalnych działań.

Poprawka 2

COM(2018) 471 final, art. 3 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>W ramach celu polityki określonego w ust. 1 Fundusz przyczynia się do następujących celów szczegółowych:</p> <p>a) wzmacnianie i rozwijanie wszystkich aspektów wspólnego europejskiego systemu azylowego, w tym jego wymiaru zewnętrznego;</p> <p>b) wspieranie legalnej migracji do państw członkowskich, w tym przyczynianie się do integracji obywateli państw trzecich;</p> <p>c) przyczynianie się do zwalczania migracji nieuregulowanej i zapewnianie skutecznych powrotów i readmisji w państwach trzecich.</p>	<p>W ramach celu polityki określonego w ust. 1 Fundusz przyczynia się do następujących celów szczegółowych:</p> <p>a) wzmacnianie i rozwijanie wszystkich aspektów wspólnego europejskiego systemu azylowego, w tym jego wymiaru zewnętrznego;</p> <p>b) wspieranie legalnej migracji do państw członkowskich, w tym przyczynianie się do integracji obywateli państw trzecich i ustanawianie kanałów umożliwiających jej uporządkowany i bezpieczny przebieg;</p> <p>c) przyczynianie się do zwalczania migracji nieuregulowanej i zapewnianie skutecznych powrotów i readmisji w państwach trzecich przy jednoczesnej gwarancji poszanowania praw człowieka.</p> <p>d) zwiększanie – w tym poprzez praktyczną współpracę – solidarności i podziału odpowiedzialności pomiędzy państwami członkowskimi, w szczególności w odniesieniu do tych państw, których zjawisko przepływow migracyjnych i azylowych dotyczy w największym stopniu.</p>

Uzasadnienie

Powyższy cel szczegółowy znajduje się w obecnym rozporządzeniu dotyczącym Funduszu Azylu, Migracji i Integracji i należy go wyraźnie wymienić jako cel szczegółowy przyszłego rozporządzenia w sprawie Funduszu Azylu i Migracji (FAM).

Poprawka 3

COM(2018) 471 final, artykuł 8

Projekt opinii	Poprawka
Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	
<p>Budżet</p> <p>1. Pula środków finansowych na realizację Funduszu na lata 2021–2027 wynosi 10 415 000 000 EUR w cenach bieżących.</p> <p>2. Środki finansowe zostaną wykorzystane w następujący sposób:</p>	<p>Budżet</p> <p>1. Pula środków finansowych na realizację Funduszu na lata 2021–2027 wynosi 16 188 000 000 EUR w cenach bieżących.</p> <p>2. Środki finansowe zostaną wykorzystane w następujący sposób:</p>

Projekt opinii	Poprawka
Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	
<p>a) 6 249 000 000 EUR przydziela się na programy realizowane według metody zarządzania dzielonego;</p> <p>b) 4 166 000 000 EUR przydziela się na instrument tematyczny.</p> <p>3. Maksymalnie 0,42 % puli środków finansowych przydziela się na pomoc techniczną z inicjatywy Komisji, o której mowa w art. 29 rozporządzenia (UE) xx/xx [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów].</p>	<p>a) 10 790 000 000 EUR przydziela się na programy realizowane według metody zarządzania dzielonego;</p> <p>b) 5 398 000 000 EUR przydziela się na instrument tematyczny.</p> <p>3. Maksymalnie 0,42 % puli środków finansowych przydziela się na pomoc techniczną z inicjatywy Komisji, o której mowa w art. 29 rozporządzenia (UE) xx/xx [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów].</p>

Uzasadnienie

Proponowany wzrost środków na sprawy migracji i azylu odpowiada 2,4-krotnemu wzrostowi środków przeznaczonych na kontrolę granic zewnętrznych i jest odzwierciedleniem faktu, że w omawianych obecnie propozycjach nie przewiduje się w ramach ESF+ wzrostu środków na nowe zadanie dotyczące długoterminowej integracji.

Poprawka 4

COM(2018) 471 final, art. 9 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>[...] Finansowanie z instrumentu tematycznego jest wykorzystywane na następujące komponenty:</p> <p>a) działania szczególne;</p> <p>b) działania unijne;</p> <p>c) pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych;</p> <p>d) przesiedlenia;</p> <p>e) wsparcie dla państw członkowskich przyczyniających się do działań w zakresie solidarności i podziału odpowiedzialności oraz</p> <p>f) Europejska Sieć Migracyjna.</p> <p>(...)</p>	<p>[...] Finansowanie z instrumentu tematycznego jest wykorzystywane na następujące komponenty:</p> <p>a) działania szczególne;</p> <p>b) działania unijne;</p> <p>c) pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych;</p> <p>d) przesiedlenia;</p> <p>e) wsparcie dla państw członkowskich przyczyniających się do działań w zakresie solidarności i podziału odpowiedzialności; oraz</p> <p>f) Europejska Sieć Migracyjna;</p> <p>g) europejskie sieci integracji złożone z władz lokalnych i regionalnych.</p> <p>(...)</p>

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w integracji migrantów, co jest zasadniczym elementem polityki migracyjnej.

Poprawka 5

COM(2018) 471 final, art. 9 ust. 6

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Instrument tematyczny wspiera w szczególności działania objęte środkiem wykonawczym, o którym mowa w załączniku II art. 2 lit. b), realizowane przez organy lokalne i regionalne lub organizacje społeczeństwa obywatelskiego.	Instrument tematyczny wspiera w szczególności działania objęte środkiem wykonawczym, o którym mowa w załączniku II art. 2 lit. b), realizowane przez organy lokalne i regionalne lub organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Przynajmniej 30 % finansowania z instrumentu tematycznego przeznaczane jest na ten cel.

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w integracji migrantów, co jest zasadniczym elementem polityki migracyjnej.

Poprawka 6

COM(2018) 471 final, art. 13 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p><i>Każde państwo członkowskie zapewnia, aby priorytety objęte jego programem były spójne z unijnymi priorytetami i wyzwaniami w obszarze zarządzania migracjami i im odpowiadały oraz były w pełni zgodne z odnośnym dorobkiem prawnym UE i uzgodnionymi priorytetami Unii. Przy określaniu priorytetów swoich programów państwa członkowskie zapewniają, aby programy te we właściwy sposób uwzględniały środki wykonawcze określone w załączniku II.</i></p>	<p><i>Każde państwo członkowskie przeznacza co najmniej 20 % zasobów w ramach swojego programu na cel szczegółowy, o którym mowa w art. 3 ust. 2 akapit pierwszy lit. a), i co najmniej 20 % zasobów na cel szczegółowy, o którym mowa w art. 3 ust. 2 akapit pierwszy lit. b). Państwa członkowskie mogą odstąpić od tych minimalnych wielkości procentowych tylko wówczas, gdy w programie krajowym zostanie zamieszczone szczegółowe wyjaśnienie powodów, dla których przyznanie zasobów poniżej tego poziomu nie zagraża osiągnięciu celu. W odniesieniu do celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 akapit pierwszy lit. a), państwa członkowskie, w których występują braki strukturalne w dziedzinie zakwaterowania, infrastruktury i usług, przyznają zasoby nie niższe niż minimalna wielkość procentowa określona w niniejszym rozporządzeniu.</i></p>

Uzasadnienie

FAM powinien wspierać trwałe rozwiązania problemu migracji i zapewnić spójność z priorytetami ustalonymi przez państwa członkowskie na poziomie UE. Zapewnienie minimalnych środków na stworzenie sprawnie działającego systemu azylowego (art. 3 ust. 2 lit. a)) oraz na rozwój legalnych dróg migracji i wspieranie integracji (art. 3 ust. 2 lit. b)) przyczyni się do osiągnięcia celu politycznego Funduszu (skuteczne zarządzanie przepływami migracyjnymi).

Proponowane brzmienie odpowiada brzmieniu znajdującemu się w obecnym rozporządzeniu dotyczącym Fundusz Azylu, Migracji i Integracji.

Poprawka 7

COM(2018) 471 final, art. 13 ust. 7

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Państwa członkowskie realizują w szczególności działania kwalifikujące się do wyższego współfinansowania, wymienione w załączniku IV. Na wypadek nieprzewidzianej lub nowej sytuacji bądź w celu zapewnienia skutecznego wdrażania finansowania Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 32 celem wprowadzenia zmian do wykazu działań kwalifikujących się do wyższego współfinansowania zawartego w załączniku IV.</p>	<p>Państwa członkowskie realizują w szczególności działania kwalifikujące się do wyższego współfinansowania, wymienione w załączniku IV. Państwa członkowskie, które nie realizują tego rodzaju działań, zamieszczają w programie krajowym szczegółowe wyjaśnienie, w jaki sposób zapewnią, że ich wybór nie zagrozi osiągnięciu szczegółowych celów FAM. Na wypadek nieprzewidzianej lub nowej sytuacji bądź w celu zapewnienia skutecznego wdrażania finansowania Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 32 celem wprowadzenia zmian do wykazu działań kwalifikujących się do wyższego współfinansowania zawartego w załączniku IV.</p>

Uzasadnienie

Takie samo jak w przypadku poprawki 6.

Poprawka 8

COM(2018) 471 final, art. 21

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>1. Fundusz wspiera Europejską Sieć Migracyjną oraz zapewnia pomoc finansową niezbędną dla jej działalności i przyszłego rozwoju.</p> <p>2. Kwotę udostępnianą Europejskiej Sieci Migracyjnej w ramach rocznych środków Funduszu oraz program prac określający priorytety jej działania przyjmuje Komisja, po zatwierdzeniu przez komitet kierowniczy zgodnie z art. 4 ust. 5 lit. a) decyzji 2008/381/WE (ze zmianami). Decyzja Komisji stanowi decyzję w sprawie finansowania zgodnie z art. [110] rozporządzenia finansowego. Aby zapewnić terminową dostępność zasobów, Komisja może przyjąć program prac Europejskiej Sieci Migracyjnej w drodze osobnej decyzji w sprawie finansowania.</p> <p>3. Pomoc finansowa przewidziana na działania Europejskiej Sieci Migracyjnej przyjmuje w stosownych przypadkach formę dotacji dla krajowych punktów kontaktowych, o których mowa w art. 3 decyzji 2008/381/WE, oraz formę zamówień publicznych, zgodnie z rozporządzeniem finansowym.</p>	<p>1. Fundusz wspiera Europejską Sieć Migracyjną oraz zapewnia pomoc finansową niezbędną dla jej działalności i przyszłego rozwoju.</p> <p>2. Kwotę udostępnianą Europejskiej Sieci Migracyjnej w ramach rocznych środków Funduszu oraz program prac określający priorytety jej działania przyjmuje Komisja, po zatwierdzeniu przez komitet kierowniczy zgodnie z art. 4 ust. 5 lit. a) decyzji 2008/381/WE (ze zmianami). Decyzja Komisji stanowi decyzję w sprawie finansowania zgodnie z art. [110] rozporządzenia finansowego. Aby zapewnić terminową dostępność zasobów, Komisja może przyjąć program prac Europejskiej Sieci Migracyjnej w drodze osobnej decyzji w sprawie finansowania.</p> <p>3. Pomoc finansowa przewidziana na działania Europejskiej Sieci Migracyjnej przyjmuje w stosownych przypadkach formę dotacji dla krajowych punktów kontaktowych, o których mowa w art. 3 decyzji 2008/381/WE, oraz formę zamówień publicznych, zgodnie z rozporządzeniem finansowym.</p> <p>4. Fundusz wspiera europejskie sieci integracyjne złożone z władz lokalnych i regionalnych.</p>

Uzasadnienie

Takie samo jak w przypadku poprawki 4.

Poprawka 9

COM(2018) 471 final, art. 26 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Fundusz zapewni pomoc finansową w celu zaspokojenia pilnych i szczególnych potrzeb w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnej spowodowanej co najmniej jednym z wymienionych poniżej czynników:</p> <p>a) silną presją migracyjną w jednym lub większej liczbie państw członkowskich, charakteryzującą się napływem dużej lub nieproporcjonalnej liczby obywateli państw trzecich, co stanowi znaczące i nagłe obciążenie dla ośrodków przyjmowania i ośrodków detencyjnych, systemów i procedur azytowych oraz systemów i procedur zarządzania migracjami w tych państwach;</p> <p>b) stosowaniem mechanizmów ochrony czasowej w rozumieniu dyrektywy 2001/55/WE;</p> <p>c) poważną presją migracyjną w państwach trzecich, w tym w przypadku gdy osoby wymagające ochrony są pozostawione własnemu losowi z powodu zmian w sytuacji politycznej lub konfliktów, w szczególności jeżeli sytuacja ta może wpłynąć na przepływy migracyjne w kierunku UE.</p>	<p>Fundusz zapewni pomoc finansową w celu zaspokojenia pilnych i szczególnych potrzeb, a także budowy infrastruktury w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnej spowodowanej co najmniej jednym z wymienionych poniżej czynników:</p> <p>a) silną presją migracyjną w jednym lub większej liczbie państw członkowskich, charakteryzującą się napływem dużej lub nieproporcjonalnej liczby obywateli państw trzecich, zwłaszcza, gdy chodzi o osoby wymagające szczególnego traktowania takie jak nieletni pozbawieni opieki, co stanowi znaczące i nagłe obciążenie dla ośrodków przyjmowania i ośrodków detencyjnych, systemów i procedur azytowych oraz systemów i procedur zarządzania migracjami w tych państwach;</p> <p>b) stosowaniem mechanizmów ochrony czasowej w rozumieniu dyrektywy 2001/55/WE;</p> <p>c) poważną presją migracyjną w państwach trzecich, w tym w przypadku gdy osoby wymagające ochrony są pozostawione własnemu losowi z powodu zmian w sytuacji politycznej lub konfliktów, w szczególności jeżeli sytuacja ta może wpłynąć na przepływy migracyjne w kierunku UE. Środki realizowane w państwach trzecich zgodnie z niniejszym artykułem muszą być spójne z unijną polityką humanitarną i w stosownych przypadkach uzupełniać ją oraz muszą szanować podstawowe prawa człowieka i międzynarodowe zobowiązania prawne.</p>

Uzasadnienie

Zapewnienie spójności z innymi politykami UE i poszanowanie praw podstawowych.

Poprawka 10

COM(2018) 471 final, art. 26 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych może mieć formę dotacji przyznawanych bezpośrednio agencjom zdecentralizowanym.</p>	<p>Pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych może mieć formę dotacji przyznawanych bezpośrednio agencjom zdecentralizowanym oraz władzom lokalnym i regionalnym znajdującym się pod silną presją migracyjną, zwłaszcza tym, które odpowiadają za przyjmowanie i integrację nieletnich imigrantów pozbawionych opieki.</p>

Uzasadnienie

W wielu przypadkach odpowiedzialność za przyjmowanie i integrację nieletnich imigrantów pozbawionych opieki spoczywa na władzach lokalnych i regionalnych, które często nie mają takich możliwości.

Poprawka 11

COM(2018) 471 final, Załącznik I (Kryteria przydziału finansowania na programy objęte zarządzaniem dzielonym)

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>1. Dostępne środki, o których mowa w art. 11, zostają podzielone między państwa członkowskie w następujący sposób:</p> <p>a) każde państwo członkowskie otrzymuje z Funduszu kwotę zryczałtowaną w wysokości 5 000 000 EUR tylko na początku okresu programowania;</p> <p>b) pozostałe środki, o których mowa w art. 11, zostają rozdzielone na podstawie następujących kryteriów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 30 % na azyl; — 30 % na legalną migrację i integrację; — 40 % na przeciwdziałanie migracji nieuregulowanej, w tym na powroty. 	<p>1. Dostępne środki, o których mowa w art. 11, zostają podzielone między państwa członkowskie w następujący sposób:</p> <p>a) każde państwo członkowskie otrzymuje z Funduszu kwotę zryczałtowaną w wysokości 5 000 000 EUR tylko na początku okresu programowania;</p> <p>b) pozostałe środki, o których mowa w art. 11, zostają rozdzielone na podstawie następujących kryteriów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 33,3 % na azyl; — 33,3 % na legalną migrację i integrację; — 33,3 % na przeciwdziałanie migracji nieuregulowanej, w tym na powroty.

Uzasadnienie

Azyl, legalna migracja i integracja mają takie samo znaczenie (jeśli nie większe) dla skutecznego zarządzania przepływami migracyjnymi co przeciwdziałanie migracji nieuregulowanej bądź powroty.

II. ZALECENIA POLITYCZNE**EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW**

1. Podziela pogląd, że w sytuacji zmieniających się wyzwań w obszarze migracji inwestowanie w skuteczne i skoordynowane zarządzanie migracjami w UE w celu wsparcia państw członkowskich oraz ich władz lokalnych i regionalnych ma decydujące znaczenie dla osiągnięcia unijnego celu stworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Przyjmuje w tym kontekście z zadowoleniem to, że w budżecie UE zwrócono większą uwagę i przydzielono większe finansowanie na migrację, ale jest zaniepokojony tym, że wzrosty są znacznie większe w przypadku działań w zakresie ochrony granic niż w przypadku Funduszu Azylu i Migracji. W związku z tym proponuje wzrost środków na ten Fundusz równy wzrostowi środków na zarządzanie granicami zewnętrznymi, tzn. 2,4-krotny.

2. Raz jeszcze podkreśla potrzebę skoordynowanego podejścia ze strony UE i państw członkowskich w celu budowania wspólnej polityki azylowej i migracyjnej opartej na zasadach solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności.

3. Z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie Funduszu Azylu i Migracji (FAM) oraz innych nowych lub zmienionych instrumentów (Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami (FZZG), Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), inicjatywy w sprawie nieprolifracji i rozbrojenia (NDCI) i Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III)), które stanowią finansową odpowiedź na wewnętrzny i zewnętrzny wymiar migracji.

4. Zgadza się z opinią, że skuteczne zarządzanie zewnętrznymi granicami UE jest konieczne, ale uważa, że skupienie się na kontroli granic, a mniej na innych niezbędnych aspektach kompleksowej polityki migracyjnej UE, obejmującej zreformowany system azylowy UE, jak również spójne i ambitne polityki mające ułatwić legalną migrację i wspierać integrację, zdecydowane środki na rzecz zwalczania handlu ludźmi oraz stanowcze działania na rzecz wyeliminowania pierwotnych przyczyn migracji nie byłyby skuteczne i nie odzwierciedlałyby podstawowych wartości UE.

5. Uparcie twierdzi, że niezbędne jest zapewnienie synergii, spójności i skuteczności na styku Funduszu Azylu i Migracji i innych funduszy i polityk UE, w szczególności jeśli chodzi o ochronę praw podstawowych, promowanie spójności społecznej oraz politykę zewnętrzną i rozwojową.

6. Podkreśla potrzebę zreformowania wspólnego europejskiego systemu azylowego w celu zapewnienia skutecznych procedur azylowych gwarantujących prawa osób ubiegających się o ochronę, zapobiegających wtórnemu przemieszczaniu się i przewidujących jednolite i odpowiednie warunki przyjmowania oraz standardy przyznawania ochrony międzynarodowej.
7. Jest zdania, że partnerstwa i współpraca z krajami trzecimi są zasadniczym elementem unijnej polityki migracyjnej i zwalczania jej pierwotnych przyczyn. W związku z tym uważa, że Fundusz powinien zapewniać zachęty finansowe dla takiej współpracy, w tym w celu wdrażania unijnych ram przesiedleń. Finansowanie rozwoju zewnętrznego nie powinno być jednak wykorzystywane wyłącznie w celu zapobiegania migracji.
8. Odnotowuje nowe podejście polegające na rozróżnieniu krótko- i długoterminowych działań integracyjnych, przy czym te ostatnie są obecnie finansowane z EFS+. Podkreśla, że przepisy finansowe dotyczące EFS+ muszą w pełni odzwierciedlać to nowe zadanie. Niemniej ubolewa, że termin „integracja” zniknął z tytułu FAM, zwłaszcza jeśli weźmie się pod uwagę, że większość krótkoterminowych środków integracyjnych leży w kompetencjach władz lokalnych i regionalnych.
9. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że nowy Fundusz zezwala na wyższą stopę współfinansowania (do 90 %), co może pomóc zwłaszcza władzom lokalnym i regionalnym znajdującym się pod presją, zwłaszcza tym, które mają granicę zewnętrzną. Ubolewa jednak, że jego ponawiane wezwania do uczynienia władz lokalnych i regionalnych częściowo odpowiedzialnymi za zarządzanie FAM pozostały bez odpowiedzi.
10. Odnotowuje, że po raz pierwszy FAM będzie podlegał rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów. Powinno to zwiększyć udział władz lokalnych i regionalnych w planowaniu i wdrażaniu strategii krajowych, lecz uzyskanie tego rodzaju pozytywnych wyników wymaga pełnego zastosowania zasad partnerstwa i wielopoziomowego sprawowania rządów.
11. Podkreśla, że Fundusz powinien wspierać państwa członkowskie w opracowywaniu skoordynowanych strategii obejmujących wszystkie aspekty migracji, wymianę informacji i najlepsze praktyki oraz współpracę między różnymi jednostkami administracyjnymi i poziomami sprawowania rządów, a także między państwami członkowskimi.
12. Zauważa w tym kontekście, że odnośnie do przydziału środków finansowych państwom członkowskim wniosek przewiduje klucz podziału odzwierciedlający potrzeby i obciążenia poszczególnych państw członkowskich w trzech głównych obszarach: azyl (30 %), legalna migracja i integracja (30 %) oraz zwalczanie migracji nieuregulowanej, w tym organizowanie powrotów (40 %). Stwierdza jednak, że nie jest jasne, dlaczego przypisano tym trzem elementom taką właśnie wagę i sugeruje w związku z tym, by przypisano im równą wagę.
13. Uznaje, że skuteczna polityka powrotowa stanowi kluczowy element kompleksowego podejścia do migracji. Uważa zatem, że Fundusz powinien wspierać opracowanie wspólnych standardów w zakresie powrotów i skoordynowanego zarządzania nimi, w pełnej zgodności z prawem UE i międzynarodowymi prawami człowieka oraz z poszanowaniem godności zainteresowanych osób. Fundusz powinien także wspierać działania w państwach trzecich na rzecz reintegracji osób powracających.
14. Wzywa w tym kontekście państwa członkowskie, by dawały pierwszeństwo dobrowolnym powrotom w interesie zarówno osób powracających, jak i organów państw wysyłających i przyjmujących.
15. Podziela pogląd, że Fundusz powinien wspierać państwa członkowskie we wdrażaniu dyrektywy 2009/52/WE, która zabrania zatrudniania nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich i sankcjonuje pracodawców łamiących ten zakaz, oraz dyrektywy 2011/36/UE w sprawie udzielania pomocy, wsparcia i ochrony ofiarom handlu ludźmi.
16. Ubolewa, że państwa członkowskie nie mają już obowiązku przeznaczania przynajmniej 20 % dostępnych środków finansowych na działania w zakresie azylu i 20 % środków na integrację. Stwarza to ryzyko, że przeciwdziałanie nieuregulowanej migracji stanie się priorytetem kosztem innych działań. W związku z tym wzywa do ponownego wprowadzenia wymogów w zakresie minimalnego przydziału środków oraz ich wydatkowania.
17. Uważa, że współpraca zdecentralizowana może odegrać ważną rolę we wzmocnieniu dobrego rządzenia w krajach pochodzenia i krajach tranzytu, a co za tym idzie – w ograniczaniu przepływów migracyjnych. Działania takie jak inicjatywa nikozyjska na rzecz budowania zdolności w gminach libijskich pokazują, do jakiego stopnia współpraca władz lokalnych i regionalnych może promować stabilność i dobrobyt w naszym sąsiedztwie.
18. Przypomina o swej roli w ułatwianiu dialogu i współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi w państwach pochodzenia i tranzytu migrantów, na przykład w ramach istniejących już organów i platform (ARLEM, CORLEAP, wspólne komitety konsultacyjne i grupy robocze), z myślą o realizacji celów Funduszu Azylu i Migracji.

19. Jest przekonany, że należy zachęcać państwa członkowskie do tego, by wykorzystywały część swojego przydziału funduszy w ramach programu na finansowanie w szczególności:

- środków integracyjnych wdrażanych przez władze lokalne i regionalne oraz społeczeństwo obywatelskie,
- działań mających stworzyć skuteczne alternatywy wobec umieszczenia w ośrodku detencyjnym,
- programów na rzecz wspomaganych dobrowolnych powrotów i reintegracji oraz działań powiązanych,
- środków skierowanych do wymagających szczególnego traktowania osób wnioskujących o międzynarodową ochronę i mających specjalne potrzeby w zakresie przyjmowania i procedur, w tym środków skierowanych do dzieci, zwłaszcza tych znajdujących się bez opieki.

20. Z zadowoleniem przyjmuje ramy pomocy nadzwyczajnej, dzięki którym państwa członkowskie będą mogły stawić czoła wyzwaniom wynikającym z dużego bądź nieproporcjonalnego napływu obywateli krajów trzecich, zwłaszcza w przypadku osób w trudnym położeniu, takich jak osoby nieletnie bez opiekunów. Nalega, aby w takich sytuacjach szczególnie władze lokalne i regionalne miały dostęp do takiej pomocy.

21. Uważa, że proponowany akt prawny ma wyraźną europejską wartość dodaną i że w związku z tym wniosek ten jest zgodny z zasadami pomocniczości i proporcjonalności.

Bruksela, dnia 9 października 2018 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
